

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyosztós cenziméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttérli cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szózat a nemzethez.

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt a következő szózatot intézi a nemzethez:

Hazánk történetében egy örökemlékü nap, melyet a honfiai kegyelet a vértanúk emlékének szentelt. E nap október hatodika. A szabadságharcnak nagyon sok volt a vértanuja s bár ezek nem mindegyike október 6-án szenvedte át mártírhalálát, de a nemzeti fájdalomnak mégis ez a „minden szentek napja”, mert ez a nap a legszomorúbb, a leggyászosabb napja. Ekkor lettek kivégezve Aradon a tizenhárom hős tábornok és Budapesten gr. Bathány Lajos, Magyarország első felelős miniszterelnöke. Ötven év előtt a temetőnek siri esendje neheztedett hazánkra. A kétségbejött némaság fedte be a sziveket, vissza lett fojtva akkor még a fájdalom sóhaja is.

A hősi csaták zaja csak tiltott emlék volt, oltáraink lerombolva, hőseink kivégezve, mindenütt rom, vér, halál s nyomában a viaszgályán gyász, reménytelen szenvedés.

Győzött a tulnyomó erő, győzelmet sietette az ármány. El voltak tiporva jógaik s az erőszak uralma lett mindenhatóvá.

Örjöngve csapkodott szét a zsarnokság s a hová nem ért elhőhér gyilkoló keze, ott a penészes börtön négy fala között rablánczát csörgötte a honfiai hűség.

Halál, börtön, vagy hontalanság, ez volt osztályrésze jobbainak, a kik hazánk alkotmányát, törvényeit, szabadságát, függetlenségét, jelenét, jövőjét, egész életét védelmezték.

Azóta egy fészázad került a hátunk mögé. Időközben a letiport nemzet feléledt. A bosszu szomjától mámoros zsarnokságot elsöpörte az örökbíró s a gondviselés áldott keze enyhítette fájdalmas sorsunkat.

Igaz, a magyar haza még nem független, de a mi majdan azzá teszi, a gondolat, a szó, a sajtó már szabad. És szabad a honfiai érzelmek megnyilatkozása, szabad a visszaemlékezés.

Emlékezzünk tehát vissza ezen minden-szentek napján a mi halottainkra, a nemzet megdicsőült hőseire, a magyar szabadság kisenvedett vértanúira.

És imádkozunk mindannyian a mi halottjainkért, imádkozunk a vértanúkért országunkért.

Az emlékezés fájdalmától s a halálának szent érzetétől dobbanjon meg szíve minden magyar embernek, dobbanjon meg szíve az egész nemzetnek.

Mutassuk meg, hogy idő multával is, a viszonyok változtával is s az önzés és haszonlesésnek e rideg korszakában mi még tudunk emlékezni, tudunk hálának lenni.

Mert a kisenvedett, vértanúk mindannyian és az a sok névtelen hős, a magyar

szabadságért, édes hazánkért, a nemzet jövőjéért, — mi éretünk haltak meg.

Ne legyen oly város, vagy község széles e hazában, a melynek összes templomai-ban ima ne hangozzék október hatodikán. A kegyelet szent érzetének szavai szálljanak fel az egek Urához — papjaival együtt imádkozzanak a hívők ezrei a haza mártírjaiért.

Minden vallásfelekezet adott hőst, vértanukat e nemzetnek. A csatatéren ott volt mindegyik, életét áldozva a hazáért. Imádkozhat tehát és imádkozzék is minden vallásfelekezet saját elvesztett híveit, de az egész nemzet osztatlan kegyeletétől környezett vértanúit.

Lépjén elő a vértanúk szent emléke a mult idő szenvedéseinek homályából, hadd ragyogja körül nevüket, tetteiket és halálukat a dicsőségnek fénye s mint a hitnek és a bizalomnak szövéténe hadd világítsa be a honfiai kötelességnek s egyszebb jövőnek útját.

Vértanúink szent emléke tanítsanak bennünket a mindent feláldozni kész hazafiságra s emlékeztessen bennünket szüntelen arra, hogy imádkozt hazánknak mindenünkkel, még életünkkel is tartozunk.

Imádkozzék október 6-án az egész nemzet s az imának lélekemelő szava a lelkesedés érzetét támassza fel szívünkben, élni a szabadságért, küzdeni nemzetünk függetlenségeért. Áldott legyen a vértanúk emléke!

Az országos függetlenségi és 48-as párt nevében:

Barabás Béla,
jegyző.

Kossuth Ferenc,
elnök.

Politikai hírek.

Minisztertanács. Budapesti tudósítónk közlése szerint, szerdán délután Széll Kálmán elnökle mellett minisztertanács volt, a melyben a kormány valamennyi tagja részt vett. Ezen a minisztertanácsban Széll Kálmán referált az osztrák válságról, megállapították a ház munkarendjét, egyebekben pedig folyó ügyeket intéztek. A mai minisztertanács végleg megállapodott abban a kérdésben is, hogy milyen álláspontot foglaljon el a kormány a Hentzi-ügyben és október hatodikának megünneplése tárgyában. Ez utóbbira nézve, híre szerint, nem tesz kifogást az ellen, hogy a képviselőház az aradi emlékszóborra kosszort küldjön; a fölmerülő indítványnak azon részét azonban, hogy a képviselőház az elnök vezetése mellett küldöttségileg képviseltesse magát és hogy a kormány egy

tagja is megjelenjék az ünnepélyen, a kormány nem fogja elfogadni.

A Hentzi-botrány és október 6-ikának megünneplése. A Hentzi-botrány ügyében — mint tudósítónk írja — a berettyó-ujfalui választókerület, a függetlenségi eszmék ezen régi erős vára is felemelte tiltakozó szavát. A függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága e hó 24-én tartott gyűlésben ugyanis elhatározta, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz, melyben kifejezést ad azon sokoldalú sérelemnek, mely a Hentzi-szobor áthelyezéséből kifolyólag a magyar nemzet közérzetét eljéteget s utasítatni kéri a magyar kormányt, hogy ezért a nemzetnek elégtételt szerezzen.

Uj ülősszak.

Az országgyűlés új ülősszakát tegnap nyitották meg. Ennek az új ülősszaknak nevezetes feladatok jutnak osztályrészül. Elsősorban a belreformok területén volna sok javítani és alkotni való. Ugy látszik azonban, hogy az új ülősszakban sem ez, vagy legalább is nemcsak ez fogja lekötöni a törvényhozás érdeklődését, de ismét az Ausztriával szemben fennálló közjogi viszony hatásaival kell foglalkoznunk.

Odaát most hágott tetőpontjára a bomlás. Thun kormánya megbukott. Az abszolutizmus és föderalizmus kísérletei sűrűn jelentkeznek és kínálgatják a válság lecsillapítására szükséges orvos-szereiket.

Magyarország pedig ismét arra van kárhoztatva, hogy ennek a válságnak az alakulásait figyelgesse s kénytelen e miatt a legvitalisabb érdeket képező közkérdések megoldását feladatai között második sorba helyezni. De azért mégis a közügyek rendszerének 1867-ben letett alapja képezne reánk nézve azt a sziklát, a melyen a biztonság érzetével vedhetnének hajónkát!

Rég megmondta Kossuth Lajos, ha a közönséges rendszer nem a nemzeti jogok szilárd talapzatú biztosítéka, hanem egy lejtő, melyről a nemzet javára irányuló legnemesebb törekvések is lesiklanak. Fényesen igazolódik ez az új kormányzati aera publicistikájának azokban a fejtegetéseiben, a melyek arról az eshetőségről szólnak, hogy az osztrák Reichsrath nem választja meg a delegatit.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Szeptember 29.

Tudományos kuriozumok.

Írta: Ifj. gróf Bethlen Miklós.

(A növények intelligenciája; az új álombetegség mint epidémia; a pestis és a bolha.)

A mióta a növénytan mint tudomány kifejlődött, a növény megszűnt élettelen tárgynak tekintetni; úgy tűnik fel, mint olyan organizmus, mely állati funkciókkal bír.

Alszik és lélegzel; érzékeny s bizonyos komplex mozgásokat hajt végre.

E tünetmények határozottan meg vannak állapítva, s az állatoknál előforduló hasonló tünetményeknek megfelelnek.

Mint gyermekeit az ember lefekteti aludni, úgy lefektetheti virágait is. Néha igen szép látvány.

Például a vizililiom alkonyat előtt megcsinálja éjjeli toailette-jét. Virágait bezárja, a víz alá lehúzza és jó éjt!

Az egész családot csak hajnalban látjuk újra. Ekkor a virágok újra felszínre jutnak, felnyílnak: a vizililiom felkelt nyughelyéről!

Egy másik vizivirág csak este hat órákor nyílik meg; éjjel felé újra bezáródnak a virágok s a növény alszik, anélkül, hogy helyet változtatna.

Reggel hat órákor újra felébred. Dél felé a víz alá merül s ott tart szieszát este hat óráig.

A mimoza mély álomba merül, mihelyt az ég elborul; egy kis sötét felleg a nap előtt elég arra, hogy e növény bezárja virágait és lehajtsa az ágakat.

Vannak jókor kelő és rest növények. Az egyik hajnalban kél fel, a másik tíz órákor, harmadik délben.

Valamint vannak éji madarak, úgy vannak éjjeli növények is, melyek csak a sötétben nyílnak meg.

Számos növénynél csak a szakember ismeri fel, mikor alszik a növény.

De minden növényi teremtménynek tíz —tízennyolc órát kell naponta aludnia s ez alvást nem nélkülözheti.

Ezt észlelni lehet ama kertészeti intézetekben, melyek éjjel villanyval vannak világítva azért, hogy a primeurök vegetációjára ez által sietessék.

Azok a növények, melyek csak a sötétben tudnak aludni, ilyen helytelen nevezésnek s a jövő évben már el is halnak.

A természetben mindennek meg van a maga oka. A magasabb osztályú állatoknál az alvás szükséges, hogy az agy és az idegrendszer pihenjen.

Az a tény, hogy a növények alusznak, azt bizonyítja, hogy idegrendszerrel és olyas valamivel kell bírnok, a mi az agy működéséhez hasonlít vagyis annak megfelel.

Ezt bizonyítja az is, hogy a növények képesek alkalmazkodni a körülményekhez és sok olyan mozdulatot hajtanak végre, melyek az állati élet bizonyos fázisának felelnek meg.

Vannak Bengáliában olyan növények,

melyek időnként egész sereg szagatott mozdulatot visznek véghez leveleikkel, megszűnnek a mozdulatok, újra kezdődnek, míg nem belefárad a növény a táncba és elalszik, ha megfogja valaki a jobbra, balra mozgó leveleket, mihelyt kiereszti azokat kezéből a tánc még sokkal gyorsabban folyik, mint azelőtt.

A legcsodásabb tünetemény azonban az, hogy a növényeket éppen úgy el lehet altatni, felizgatni vagy megölni, mint az állatokat.

A kloroform, az opium és hasonló altató narkotikumok ugyanazon hatást gyakorolják a növényekre alkalmazva, mint az állatoknál.

Az itt említett tüneteményeket nem lehet az állatias eszméjétől külön választani.

Nem szenved kétséget, hogy habár a növények nem bírnak aggyal vagy agyrendszerrel, olyan működést fejtenek ki, mely azt bizonyítja, hogy van valami tulajdonságuk, mely az agyműködési képességnek megfelel.

A ki a növényeket tanulmányozta, nem tagadhatja meg tőlük a magasabb állati életet; csak azt mondhatja, hogy a tudománynak még nem sikerült a mechanizmust felfedezni, mely annak alapjául szolgál.

Shakspere szerint, az álom az élet vigasztalása, a természet második forgása.

És hogy a jobbó mennyit kell élvezni, azt elmondja a latin közmondás:

Sex horas dormire sat est juvenque senique.

Vix septem pigris, nulli conceduim octo.

Mennyi alakoskodás, csúrés-csavarás jellemzi ezeket a fejtegetéseket!

Még a „Budapesti Napló” (v)-je is mennyire eltávozik attól az állásponttól, a melyen előzetesen találkoztunk vele!

Szerinte a függetlenségi párt rémképeket lát a jelzett eshetőség feltételezésében, de annak bekövetkezése esetén is hiában reméli eszméi megvalósítását, mert ha megrendül is minden körülettünk, mi váltoatlan kitartással ragaszkodunk a közönséges rendszer fenntartásához s ha romba is dől az idők változásainak meg nem felelő ez épület, a romokból újból összetakoljuk azt.

Van olyan, a ki még tovább megy e fejtegetéseiben s az 1848. előtti korszak közjogi gyakorlatában megtalálni véli az útmutatást is arra, hogy a közügyek kezelését delegatit nélkül megtegyék. Tehát a közügyek kedvéért a parlamenti alkotmány régiójából visszatérünk a dicasterialis korszak hagyományaihoz. És Bánffy Dezső alakja épen most jelenik meg a látóháton. Nem szeretjük az ördögöt falra festeni, de ha már arról van szó, hogy 1867. kulminációját 1847-ben kell keresnünk, akkor Bánffy Dezső nem minden alap nélkül reménykedhetik, hogy lesz még „tettekkel tényező” s ismét actualitást ad az erdélyi kanczellárok örökre letűntnek hitt típusának.

Az új ülősszak nyitányában a motívumot különben a Hentzi-ügy szolgáltatta. A függetlenségi párt oldaláról felszólalás tárgyává tették az ügyet és Isten mentsen attól, hogy mi ez ellen kifogást tegyünk. Sőt igen is szüksége van annak, hogy a nemzet érzelmeit sértő a insultussal szemben a megbotránkozás kifejezésre találjon. Csak azt sajnálnók, hogy ha ez inkább előcsatározásszerűtől actió rendén elforgácsolnók azt az erőt, a mit az Ausztriával való közjogi viszonyunk teljes revisiójának nagy küzdelmében egységes elhatározással kell latba vetnünk. Ebben a kérdésben, mint szilárd falanx áll egymás mellett a függetlenségi párt valamennyi árnyalata. Erre kell tehát egyesíteni minden erőt, mert ennek megoldásától függ nemcsak a függetlenségi párt, de Magyarország jövője is.

A nemzet jövőjét különben tulnyomóan egyes belkormányzati kérdések sikeres megoldásában keresik és

igazuk is van. De hogy a nemzet ezekkel foglalkozhassék, arra közjogi állapota consolidációjára van szükség. A megszűnés nélkül való osztrák válság pedig ezt veszélyezteti.

Ezzel kell tehát egyszer beszámolni. Különbözik maguk a mint ezt a közjogi kérdések iránt ideges tartózkodást tanúsítók is láthatják, a függetlenségi pártnál is meg van a hajlandóság a belkormányzati kérdésekkel való foglalkozásra. Igen érdekes tünete ennek az a három közlemény is, mely különböző belkormányzati kérdésekről Holló Lajos toliból látott közelebből napvilágot.

Elismeréssel jegyezzük fel a sokoldalúságot és szakavatottságot, melylyel a „Magyarország” főszerkesztője a felsőbb szakoktatás, közigazgatás és adórendszer reformjainak kérdését tárgyalta. Teljesen igaza van abban is, hogy mindezekben a kérdésekben nem a dogmatikus ellentéteket kell keresnünk és kieleznünk, hanem a tényleges szükségkel kell leszámolnunk.

Ez a legbiztosabb alap arra, hogy az elhanyagolt belreformok mezejét sikeres mivelés alá vegyük.

Ezt jelölte meg olyanul legközelebből nagy művében Beksics Gusztáv is. Ritka nagy conceptiója mű az ő legújabb munkája. És szerencséje, hogy nem az ellentéteket keresi, de a békés összhangot akarja ápolni.

Vajha az a törekvés vezetné a kormányt is azokban a tervekben a melyekkel a közjogi bonyodalom megoldását czélozza. Mert — ismételjük — minden reform-kérdés hiában való addig, míg fejünk felett log az osztrák hon Demokles-kardja.

Dr.

Október 6-ika és a Kisfaludy Társaság.

Budapest szept. 20.

A Kisfaludy-Társaság tegnapi zárt ülésén váratlanul komoly válság öltött ki.

A társaságnak tizenhat tagja ült a képes terem hosszú asztala körül, a mikor Gyulai Pál, mint elnök a zárt tanácskozást megnyitotta. Békés, barátságos, sőt lanyha volt a hangulat és a főtítár, Beöthy Zolt közönséges dolgokat terjesztett elő.

A letárgyalt jelentések után Bartók Lajos fölvetette az eszmét: vajjon nem volna-e helyes és időszerű, ha a Kisfaludy-Társaság október 6-án, a fészázados évfordulón, kosszort küldene az aradi vértanúk szobrára?

A bolhának végzetes szerep jutott a pestisepidémia terjesztésében.

Ennek teljes megértésére szükséges néhány szóval megemlítenünk (a mit ugy is tudunk), hogyan terjed a pestis és miként készül a pestis szérum. Tudvalevőleg Yersky, a párisi Pasteur-intézet híres orvosa felfedezte a pestis-mikrobát s abból a következő módra készíti a pestis-szérumot.

Először lóba oltják be a pestis-mikrobát, a ló erős lázba esik; ennek megszüntével erősebb adag mikrobát oltanak be és azt ismétlik; utóbb aztán eret vágnak a lovon, még pedig három héttel az első beoltás után.

A ló véreben megtalálják a mikrobákat és beoltják az egerekbe.

E kis állatkák rögtön elpusztulnak, ha direkt oltanak beléjük életérős mikrobát.

A lóvérből való beoltás az egereknek nem árt. A pestis-szérum kész, mint óvszer apestis ellen.

Yersky szerint azonban a pestis-szérum nemcsak óvszer, hanem gyógyszer is, mert a pestis mikrobát beoltatták direkt a már pestis-szérummal beoltott egerekbe és ezek a pestist nem kapták meg.

Mint óvszer a pestis ellen a szérum beoltása csalahatalan, azért oly házban, ahol a pestis fellépett, a ház minden lakóját be kell oltani.

Jelenleg a Pasteur-intézet Párisban, roppant nagymennyiségű szérumot gyűjt össze s e szérum egyrészt a pestisos helyekre küldi, a másik részét pedig elteszi arra az időre, ha netalán a pestisjárvány Európában is fellépne.

Gyulai Pál erre a Kisfaludy-Társaság hagyományaira hivatkozott és fejtegette, hogy a társaság sohasem vett részt politikai természetű ünnepeken és a társaságnak más hivatása nincs, mint a szépirodalom ápolása.

Bartók Lajos, majd utána *Bárony* István és *Dalmady* Győző ezzel szemben arra hivatkoztak, hogy a félszázados évforduló nem pártpolitikai ünnep, hanem az egész nemzet kegyeletének megnyilatkozása. A Kisfaludy-Társaság koszorúját nem lehetne félremagyarázni. Ez a koszorú egyenesen bizonyosságot tenne a mellett, hogy az aradi gyászünnepen politikai momentum nem forog fönn.

Ábrányi Emil e felszólalásokat azzal egészítette ki, hogy precedens-esetre hivatkozott. Emlekeztette a Kisfaludy-Társaságot arra, hogy 1894-ben *küldöttséggel és koszorúval* jelent meg Kossuth Lajos temetésén. A társaság nem foglalkozik politikával, de az ilyen nagy momentumok kiemelkednek a közönséges politika köréből és a szépirodalmi társaságokat is arra bírják, hogy részt vegyenek az általános nemzeti érzések maniszfestációjában. Jakab Ödön és Vértessy Arnold szintén a nemzeti kegyelet álláspontjáról szóltek hozzá a kérdéshez.

A diskusszió mindig hevesebbé vált. *Gyulai Pál* izgatottan jelentette ki, hogy a *sebek föltéptését* kárhazatosnak tartja, akár Ausztria, akár Magyarország részéről történik az. Ő éppen úgy szereti a hazát, mint azok, akik mindenáron tüntetni akarnak. Ő akkor irt vrszt az aradi gyásznapról, amikor a magyar költőket börtönbe csukták, de most azon a nézetten van, hogy a *Kisfaludy-Társaság* tartsa magát távol az aradi ünneptől.

Szász Károly a Kisfaludy-Társaság feladataira való tekintettel ellenezte a koszorúköldést. Az öreg püspök sokkal csöndesebben beszélt és csak a *szépirodalommal* argumentált azok ellen, akiket Gyulai Pál élesen támadott és azzal vádolt, hogy *ugy szellemet* akarnak behozni a Kisfaludy-Társaságba.

Hegedűs István kimélni akarta Gyulai érzékenységét és *Bartók* indítványát úgy formulázta, hogy a koszorút a „Kisfaludy-Társaság tagjai” küldjék a saját elhatározásukból és a saját költségükön.

Ebben a formában tették föl az indítványt és így fogadták el az nagy majoritással. Azt hitték, hogy ez a közvetítő indítvány meg fogja nyugtatni Gyulait, de Gyulai Pál a szavazás után ingerülten jelentette ki, hogy többé nem akar megmaradni a társaság élén.

Felhívás a magyar emberiséghez.

Felszólalok, mint ember és mint magyar. Van egy pusztító vész, mely áldozatait könyörtelenül elragadja. Ez a tüdővész. A rettegett ragályok, az ázsiai kholera, a keleti pestis nem oltanak ki annyi emberéletet, mint a tüdővész. Amazok ellen védekezhetünk határozatokkal: ez itt táboroz közöttünk. És hazánk, a szép Magyarország, az erőteljes magyar faj hazája, első sorban áll azon országok között a statistika ítélete szerint, a hol a tüdővész legtöbb áldozatot követel.

A lehetőség nincs kizárva, mert nemcsak az emberek importálják az epidémiát, hanem többnyire az állatok, tudvalevőleg a patkányok a pestis terjedésének leghatalmasabb eszközei. A föld inficiálva van mikrobákkal, de ezek nem életképesek, míg nem bejutnak a patkány szervezetébe és abban visszanyerik az életet (virulencia). De a patkány csak ritkán jó az emberrel közvetlen érintkezésbe, különösen a mióta első órszor a pestis ellen a patkányok kiirtása.

A bolhának jutott a feladat, hogy egyfelől a patkányok közt s másfelől az emberek közt a pestis-mikrobát terjeszsze és szét-hordja.

A bolha teleszívja magát a beteg patkányból a pestis-mikrobákkal, de nem marad a hullán; a bolhának előtet kell s a pestises patkányról átszökik az egészséges patkányra s azt inficiálja.

Keleten, hol temérdek bolha van, ezek a pestis betegkekről átszöknek az egészséges emberekre; egyetlen bolhaecipés olykor elég arra, hogy egy egészséges emberbe beleoltsa a pestis-mikrobát.

A bolhán kívül csakis hangyák terjesztik még a pestist, mert a patkányok hulláit eszik, s tele vannak pestises-mikrobákkal.

Majdnem minden epidémiának megvan a rovarok közt a speciális terjesztője. Odesszában tízezer ember halt meg tífuszban.

A beteg nagy része olyan helyekről került a kórházakba, melyek tele voltak poloskával. Az orvosok úgy találták, hogy ezek végre tele van spirochétekkel, melyek a tifusz főmérgező faktorai. Az orvosok egy poloskát

Mindenkinek meg kell döbbsenni erre a szóra, a kinek keblében emberi és hazafiúi szív dobog.

Évenként százazernyi embernek, kenyérekész apának, családápoló anyának, reményteljes ifjunak a megmentéséről van szó a mi magyar hazánkban.

E magasztos célnak elérésére alakult a mellbetegke sanatoriumát felállító egyesület, melynek legmagasabb védnöke a mi koronás királyunk, a ki úgy szereti a magyar nemzetet, a hogy a magyar nemzet szereti őtet.

Hogy az emberbaráti ügyben én szó-lalok fel, arra engemet Isten iránti hála kötelez.

Évtizedek előtt, harmincz évnél is régebben, oly nagyfoku mellbajban szenvedtem, hogy soha egy új tavaszt nem ígérhettem magamnak; az orvosi tudomány minden gyógyszerét kiprobálta rajtam, kétséges sikerrel. És ime most, késő aggkoromban, Isten kegyelméből épen, egészségben bírok a rám nehezült kötelességeknek megfelelni.

Minék köszönhetem én ezt? Isten kegyelme után a jó levegőnek. Az tett újból emberré.

Teljes elismeréssel vállaltam az orvosi tudomány minden gyógyszerét és szérumait iránt, melyekkel a romboló népbetegséget leküzdeni időtlen idők óta törekednek, de maguk az orvosok hangoztatják, hogy mindazonkál hathatósabb az Istenadta tiszta lég, helyes táplálkozás s azon a szervezetet edző eljárások, melyekkel ma a sanatoriumokban gyógyítják a tüdőbetegeket.

Ezt az áldást kívánja megadni a felállítandó sanatorium a szenvedő emberiségnek Magyarországon.

Egy nagyszerű gyógyintézet emelendő fővárosunk legegészségesebb részén, a budai hegyek szélvélde völgyében, mely orvosi vélemény szerint a legeresencebb fákves-sel bír.

Ezen sanatorium felállításához szükséges összeg előteremtésére szólítjuk fel nemes érzésű közönségünket.

Én magam, ki őseimtől nem örököltem nagy birtokot, kinek a szerencse nem osztott kincseket, ki folytonos munkám után élek: ezer koronával járulok a szent cél eléréséhez.

Bizton hiszem, hogy mindenki, a kibén istenfélő, hazát szerető szív dobog, tehetősége szerint sorakozni fog az intézmény létrehozóihoz.

Áldás reájuk!
Budapest, 1899. szeptember 12.
Dr. Jókai Mór.

Az Egyetemi Kör egy évi működése.

A kolozsvári Egyetemi Kör f. hó 25-én tartotta meg évzáró közgyűlését. Ebből az alkalmából összefoglaljuk röviden a kör múlt évi működésének történetét.

A múlt év szeptember 28-án megalakult választmány Gergely György buzgó tevékenységű elnök tapintatos vezetése alatt a békés munkásságot választotta jelszávául s ehhez híven évfolytán elérte azt, hogy az ifjúsági életben gyakran előforduló pártarczok, egyéni, kari, felekezeti és nemzetiségi viszályok szerencsés kikerülésével a kör tagjai az önművelés terén és az önképzés legszük-

ségesebb eszközeinek megtorontésében szép eredményeket mutattak fel. Az önképzőkör, a mely az előző években alig gyűlt össze egy párszor, a m. évben nyolcz gyűlést tartott s ebből kettőt a városháza nagytér-mében a közönség élénk érdeklődése mellett. A tudományos szakosztályok közül a bölcsészettörténetének öt gyűlése volt, a jogi és államtudományi szakosztálynak tíz, a mely számok szintén haladást mutatnak. Fentartotta a kör az Egyetemi Lapokat, a melynek ifjúsági, társadalmi és tudományos kérdések foglalkozó közleményeire elismeréssel hivatkoztak a többi diáktagok s tartalmas voltát az orsz. diákértekezlet is kiemelte. Ez évben lépett életbe a rég óhajtott University Extension, a melynek 6 kirándulásán 12 népszerű tudományos tárgyáról olvastak fel a tagok.

A testgyakorlásra is gondot fordított az egyesület. Főlevezénitette az E. K. E. egyetemi osztályát, alkalmat adott az ifjúságnak a foot-ball gyakorlására, rendezett torna- és vívóverseny. A turini nemzetközi diák vívóversenyen a kolozsvári egyetemi kör egyik kiküldötte vitte el a második díjat, a római versenyen egy másik küldöttségi tag nyert elismerő oklevelet.

Az ifjúsági zene- és énekegyelet újra megalkotása elősegítette a tagok művészi érzékének fejlesztését. Az előkelő színvonalú egyetemi műkedvelő-fénykép kiállítás a művelő közönség figyelmét is magára vonta. Az ifjúság tartott billiárd-versenyt és előkészítette a jövő évre a gyorsító-versenyt.

Ezenkívül a kör nagy társadalmi tevékenységet fejtett ki. Rendezett kilencz hazafias ünnepet, egy nagy hangversenyt, egy fényes matinéet, egy teli táncszélt és egy majálst. Képviselte magát Bjesben Erzsébet királyné és Budapestén III. Béla király temetésén, a marosvásárhelyi Kossuth-szobor leleplezésén és a Petőfi-ünnepen. Résztvett a Turinban tartott nemzetközi diákkongresszuson, a római nemzeti diákszélességi ünnepen, mely többi alkalommal egyik díszbeszédet a kolozsvári egyetemi kör képviselője (Senn Ottó) tartotta. A kör által rendezett orsz. diákértekezlet s az ugyanakkor tartott jubileumi díszgyűlés szép sikeréről tanuskodik az az élénk érdeklődés, melyben azt Kolozsvár művelt közönsége részesítette, mely alkalommal a díszbeidézés is a társadalom több kitűnősége vett rész.

Ez évben a szegénysorsu hallgatók segítése is kiváló figyelemben részesült. Ez irányu munkásságának eredménye a diákotthon eszméinek terjedése és az egyet. betegsegítő egyesület kezdeményezése, mely egyesület alapszabályai fenn vannak a miniszteriumban megörökítés végett.

Az említett évzáró gyűlésen Gergely György elnök terjedelmes beszámoló beszédében nemcsak a múlt év alkotásait sorolta fel, hanem egyszersmind jelezte az utat, a melyen az ifjúság az önképzés céljainak megfelelően tovább haladhat. Hangsúlyozta beszédében, hogy legyen az egyetemi kör az egyén megbecsülésének és a kölcsönös érintkezés útján a tehetségek fejlesztésének, a jellem kialakulásának, az akarat megszilárdulásának az elősegítője. Kiemelte, hogy ennek érdekében szüksége van az ifjúságnak az egyetemi tanári kar és a társadalom támogatására. Nézte szerint az egyetemnek az ismeretközlés mellett nevelnie is kellene, s épen erre való tekintetből az egyetem szervezete még fejlesztésre vár. A középiskolát gondos fejlesztéssel valóban művésziileg kiépítették. Szinte csodálatos, hogy a tetőt nem akarják reá megfelelőleg feltölteni az egyetemen. A középiskolában megadják az alkalmat a tanulónak az önképzés különböző ágaira. Szerveznek önképző kört, zene- és dalegyeteket, torna és gyorsító köröket, tanitanak idegen nyelveket, gondoskodnak a belakás és körtartás jótéteményeiről. Ugyanezeket kellene fejleszteni az egyetemen az értelebb ifjúság szükségéihez alkalmazva. Hivatkozik az angol és skót egyetemek példájára.

azon szobához, melyből Safford ezredes éppen most jött; de a mint körül tekintett, azt gondolta, hogy a Nina kis nappali szobájának az otthonias közelmét, azzal a kis térdelő alakkal, a melyre a tűzvilága esett, sokkal inkább szeretete, mint az őseitől örökölt fényes otthonát, minden pompájával és műkincseivel együtt véve.

De, bár mily szépek voltak azok a szintelen márvány arcok, melyek a csarnokot körül vették, azok közül egy sem mérközhettek annak a ladvának a meleg élő szépségével, a ki lassan jött le a lépcsőkön és egy ilyen templom méltó Istenségének látszott.

Magos nő volt, kinek különalai, ámbár még egészen az első fatalságában volt, oly gazdag telt bájjal bírtak, a mi talán tulajdonságos embonpointot ígért, midőn értebb korát elérí, nagy sötét szemei majd nem feketék voltak, krém színű tiszta arczborrrel és dus barna hajjal, mely szabályos szép fején magasan és korona alakban volt feltéve. Sötét bitor színű bársonyba volt öltöztve — nagyon gazdag öltözete volt az egy olyan fiatal leánynak, négyesgölegetesen volt kivágva és drága csipkével díszítve míg a nyakán egy nagy gyémántos medaillont viselt, mely a tej fehér toroknak minden mozdulatára szikrákat szórt.

Csendesen jött le, síma hullámozó mozdulattal, tökéle és bájjal és a mint jött, egy karperecet próbált a fehér karjain, mely könnyök meztelen volt, összekapcsolni.

— Még nincs felöltözve? — kérdé, nevetéssel.

— *Beau Sir*, ön elkísik az ebédőt.

— Vajjon? — válaszolá Stafford ezredes, lelezzellen bámulattal nézve rá.

Remélem, — hogy nem késem el. Davis, adja ki a rendeletet, hogy az ebédet egy negyed órával későbbre halasszák, tévé

jára. Hosszabb részt olvas fel Lord Balfour of Burleighnak, az edinburgi egyetem rektorának a beszédéből, ki az egyetem főczéljául a nemzeti jellem kifejlesztését tartja. Nevezett kiváló tudós nagy fontosságot tulajdonít az ifjúság nemes vetkődésének és testületi munkásságának. Gergely elnök tartalmas s lelkesen előadott szép beszédét a jelen voltak éljénzzéssel fogadták.

A tisztviselők beszámolója és lemondása után a gyűlés az elnökajánlatára dr. Fabinyi Rudolft, az egyetem rektorát és Szvacsina Géza polgármestert, kik társadalmi uton is sokat tettek a kör ügyeinek elősegítésére, egyhangul dísztagokká választotta. Jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki dr. Turner Adolf prorektorak és az egyetemi tanácsnak az ifjúság iránt tanusított atyai jóindulatukért, anyagi és erkölcsi támogatásukért, Kolozsvár város tanácsának, az EMKE-nek, gr. Bélydy Ákos főispánnak, Sándor József orsz. képviselőnek és a városi tanács utján Kolozsvár egész társadalmának.

A gyűlés az október 6-iki ünnep előkészítésére és az alakuló gyűlés egybehívására bizottságokat küldött ki s ezzel véget ért.

Mulatság.

Bál Marosvásárhelyt.

A marosvásárhelyen e hó 23 és 24-én lefolyt löversenyek nemcsak a közvetlen érdekelteket, hanem minden „sport” barátot teljesen kielégítették. A löversenyek befejezésének koronája, azon fényes házi bál volt, melyet Maros-Vásárhelyen szept. 24-én Z. Knöpfier Elek nagybirtokos és neje, született Máriaffy Mária urnó adtak. Az ilyen bál nemcsak egy jól sikerült mulatságnak nevezhető, hanem jelentőséggel bír azért is, mert nagyban előmozdítja, az annyira szükséges marosvásárhelyi löversenyek iránti meleg érdeklődést, annál is inkább mert mindenki megvan róla győződve, hogy Z. Knöpfier Elek és neje Máriaffy Mária urnó egy közkedveltségű mint páratlan szeretetreméltóságunknál fogva ily célt előmozdítani, kiváltképp hivatva vannak.

E bálon láttuk először Ugron Gábor leányát Ugron Vilánt. Ez tehát neki bemutató bálja volt, mely olyan fényesen sikerült, hogy nem sok leány hizeleghet magának ilyenrel; mert Ugron Vilma, azonkívül hogy oly népszerű atja és olyan ritka kedves és bájos anyja van — meglepő jó modoru, művelten nemes gondolkozása és ragyogó szépségű leány.

A bált adók, mint közvetlen rokonai, anyja, továbbá az unokái anyi szeretettelcsingő, igazjósága öv. Knöpfier Vilmosné és unokája első báljára messze Udvarhelymegyéből befáradó valódi matróna öv. Ugron Lázárné, meglegedve nézhették leányuk, illetve unokájukat.

Magáról a bálról felesleges sokat írni, mert hisz mindenki tudja, hogy Z. Knöpfier Elek és neje, csak kitűnő, az irigységet is felkelthető fényes, s mindvégig ragyogó jókedvű mulatságot tudnak adni.

Ha ezekhez hozzá vesszük, hogy a czigányzenét a tánczhoz, a dícséretre nem szoruló Pongrácz Laji bandája szolgáltatta és a tánczrendező, olyan híres, ügyes gavallérok voltak, mint Szentkereszty Pál báró, Bethlen Károly gróf és ifj. Ugron Gábor, nem lehet csodálni, hogy a 2 napi löverseny által már is igénybe vett társaságnak eszébe sem jutott a kedves házi bált 9 óra előtt abbahagyni.

Jelen voltak névsora alább következők: Asszonyok: A házi asszonyon kívül öv. Knöpfier Vilmosné, Ugron Lázárné, br. Szentkereszty Györgyné, öv. gróf Lázár Kálmánné, gróf Vay Ábrhámné, gróf Bethlen Aurélné, Ugron Gáborné, gróf Tholdalagi Lászlóné, Máriaffy Lajosné, br. Solymosi Lászlóné, gróf Haller Györgyné, Tolnay Reginaldné, gróf Ölküllné szül. Schilling Ota.

utána, a mint a szépp leány elibe ment. Lady Diana, legalább pontatlanságomért van egy jutalmam.

En vagyok az első, a ki kegyedet ma este látom. Lehetek segítségére?

— Köszönöm — ha lesz olyan szives. És kézesukolját, olyan csábító kaczér tekintettel tartotta feléje, a mi Stafford ezredes nem volt elvesve és miután a karpereczét összekapcsolta, még lejjebb hajította a fejét és ajkaival a gömbölyű fehér kart érintette.

A kísértés oly nagy volt, hogy nem tudtam ellentállani, — mondá szemét bűnbánatot tettető kifejezéssel emelve fel a leány arczára. Boacsásson meg; többet nem fogok elkövetni.

— Nem a jövő alkalomig, — volt a nevére adott válasz, a mi azt bizonyította, hogy az ifjú merészsége nem volt ellenőre. — És most menjen öltözni. — Mert tudja, némi tekintettel kellene lenni a szakácsa iránt, ha bár a barátjával szemben nincs azzal és biztosítom, hogy én nagyon éhes vagyok.

— Iyen szemrehányás, bármily szelíd, növeli a lelki furdalásomat, mondja Stafford nevére, a csarnokon keresztül kísérve őt, hogy előtte az ajtó kiinyssa, ez által a Davis nehezletését magára vonva, a ki azt a saját kötelességein elkövetett sérelemnek tekintette és miután Lady Diána eltűnt, Stafford a saját öltöző szobájába sietett, egy kissé bübösnek érezve magát, a mint a gyöngődi karokra gondolt, melyek alig fél órával azelőtt a nyaka körül fűződtek, a szelíd szemekre, melyek az övébe néztek, a gyöngéd hangra, mely azt sugta „szeretlek, egész szívemmel szeretlek!”

Ez a félig bűnbánó érzés bántotta az öltözködése alatt és kísérté le a szalomba, hol néhány pillanatnyi társalgás Lady Diáná-

Leányok: Ugron Vilma házikasszony, továbbá Szentkereszty Anna és Emma bárónők, Bethlen Márta grófnő, Lázár Berta és Róza grófnők, Horváth Laura és Zsuzsika bárónők, Vay Olga grófnő.

Férfiak: Knöpfier Elek háziurron kívül Mikes Armin gróf, Szentkereszty György és Pál bárók, Máriaffy Lajos, Haller György és Jenő grófok, Solymosi László báró, Tolnay Reginald, Deesy Zoltán számbán közöljük. Addig is jelezhetjük, hogy két reprise lesz a jövő héten: az *Idégennő*, ifjabb Dumas rég nem adott színműve, a czimszerepben Fáy Szerénával és Dobsa Lajos *IV. László*-ja, melynek fő női szerepét szintén Fáy Szeréna játssa. Adni fogják *A babá*-t és *Carmen*-t. Október hatodikán pedig az *Ezer év* fog színpadterülni, melylyel eredetileg a szeont akarták megnyitni.

SZINHÁZ.

Az első előadások. A színházi szeont holnap nyitják meg Jókai *Szigetvári vértanúk* című darabjával, vasárnap pedig Szigligeti népszínműve a *Csikós* kerül színre. A jövő héli műsört lapunk holnapi számában közöljük. Addig is jelezhetjük, hogy két reprise lesz a jövő héten: az *Idégennő*, ifjabb Dumas rég nem adott színműve, a czimszerepben Fáy Szerénával és Dobsa Lajos *IV. László*-ja, melynek fő női szerepét szintén Fáy Szeréna játssa. Adni fogják *A babá*-t és *Carmen*-t. Október hatodikán pedig az *Ezer év* fog színpadterülni, melylyel eredetileg a szeont akarták megnyitni.

Böllöny József, a kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa a tegnapi est gyorsvonattal érkezett családjával együtt Kolozsvárra.

Szacsavay Imre Kolozsvárt. Sokan tűnődnek a felett: vajjon ki fogja játszani E. Kovács Gyula szerepeit ezután a kolozsvári Nemzeti Színháznál? Erre a színház igazgatósága sem tud feleletet adni. Hogy pótolni lehessen őt, arról szó sincs: hiszen a legnagyobb magyar színművész volt ő. Csak helyettesítésről lehet szó, de ennek a helyettesítőnek is érdemes embernek kell lennie. A mint biztos forrásból értesülünk, *Szacsavay Imre,* a budapesti Nemzeti Színház tagja hajlandó volna bizonyos időre Kolozsvárra jönni, ha *Böllöny* intendáns őt meghívná s ha a budapesti Nemzeti Színház intendánsa szabadságot adna neki.

E. Kovács Gyula tanítványa. Az elmúlt évben volt itt Kolozsvárt E. Kovács Gyulának egy tanítványa: *Hegedűs* Szeráfin. A kisasszony csak nemrég tette le a vizsgát Budapestén igen szép sikerrel. *Ditrő* Mór, a Vigszínház igazgatója meghallgatta és igen elismerőleg nyilatkozott róla s a mint halljuk, talán szerződési ajánlatot is tett neki.

Sulamith-háboru. Az a szegény galicziai zsidó kántor, ki régi héber melódiákból megszínálta Sulamith zenéjét, maga sem hitte, hogy Magyarországon hány ember fog élvezni az ő darabja révén szerzői dícsőiséget. A tényállás az, hogy *Kövessy* Albert, a *Kisfaludy Színház* élelmes igazgatója fedezte fel ezt a darabot, mely

val, mielőtt az ebédet jelentették, teljesen kitörölte azt az eszéből és ebéd alatt annyira el volt foglalta a szép örökösse, a ki a testvére feleségé lett volna, de úgy látszott, hogy a megváltozott körülményekben nem volt ellenvetése Mount Stafford urnőjének lenni, hogy Lady Heléna félteni kezdte az állását és azt gondolta, hogy bele kell nyugodni, hogy házi asszonyi szerepétől és uralkodásától Lady Grantham Diána által meglegyen fosztva.

— Rosszabbul is történhetett volna, gondolta bölcsekedve, a mint a kletéjét szűcsölte. Ő nem sokat fog Mount Sta fordában időzni; azt hiszem, hogy a fővárosban kíván lenni és utazni és csak örülni fog, hogy lesz valaki, a ki iten helyettesítse.

Nagy társaság volt Mount Staffordban, a kik a vadász-évadra gyűltek össze. Gróf Butor, a Lady Heléna testvére és a fiatal Chalkshiri herceg, egy magas, sovány, kissé bátoratlan ifjú, a ki éppen most volt nagykoru, Stafford Douglasnak néhány tisztársaival képezték a férfiak társaságát, jóval túlhaladva a nők számát, mert Lady Heléának kevés benső barátói voltak, ugy, hogy Lady Grantham Diána és annak a nagynénje, özvegy Farnham grófné, gróf Butornak Lady Éva nevű leánya, aki egyenesen a fiatal Hercegegrt volt meghíva, Rosslynné, a Rosslyn örnagy felesége, a Stafford ezredéből és annak egy fiatalabb nővére, képezték a nők társaságát.

— Stafford ezredes, hol volt maga az egész délután? — kérdé Rosslynné a leves és hal között, kokettül nézve Staffordra, aki a régi napokban flirtolt az örnagyja feleségével és alkalmadtán most is kész volt azt tenni. Maga sehol sem volt látható és Jack azt mondja, hogy nem volt velük vadászni.

(Folytatása következik.)

immár a 100-dik előadást érte meg. Most eladta a Magyar Színháznak. Ebből lett a nagy háború, melynek folyamán kitűnik, hogy Sulamithnak eddiglegé legalább 8 szerzője van; ki tudja, hogy október 1-ig még hány fog jelentkezni. Hosszas hírlapi kutatások alapján sikerült összeállítanunk a Sulamith szerzőinek hiteles névsorát:

I. Goldfaden Dávid: ő írta az eredeti szöveget.

II. Davidsohn Emmánuel: ő szerezte az eredeti zenét.

III. Kövessy Albert: ő fedezte fel a két ember elkallódott matériáit és írta meg újra a szöveget.

IV. Donáth Ede: ő állította össze újra a zenét és hangszerelte.

V. Beöthy László: ő újra megírta a szöveget.

VI. Makai Emil: ő újra költötte a verseket.

VII. Fekete József: ő újra hangszerelte.

VIII. König Péter: ő is újra instrumentálta.

IX—X. Ezt az ezután jelentkező vidéki szerzőknek, átdolgozóknak, szövegátgyúróknak, vers-újraíróknak, instrumentálókknak, transponálóknak, szöveg és zenemeghamisítókknak tartjuk fenn. Reméljük, jelentkezni fog Stephanides Károly is?

Tudósítónk táviratozza, hogy az opera tegnap került először bemutatásra a Magyar Színházban, a hol óriási sikert aratott. A közönség valóságban tombolt a tetszésében s a főbb szereplőket számtalanszor kihívta. A dalmi pompás kasszadarabja lesz a Magyar Színháznak is.

Ibsen a Vigszínházban. A Vigszínház közlebről színehozza Ibsen *Kís Eryl* című darabját. A főbb szerepeket Gál Gyula, Cserny Berta, és Szerényi fogják játszani.

Konti új operettje. Konti József, a Népszínház karmestere *A táncmester* címmel új operettet írt. Ugy értesülünk, hogy a szerző darabját a Theater an der Wien-hez fogja előadásra benyújtani.

A kassai színház megnyitása.

— Távirat. —

Kassa város pompás új színházát óriási közönség határtalan lelkesedése mellett tegnap este nyitották meg.

A színház tágas nézőterét szorongásig megtöltötte a város és messze vidékek előkelő közönsége, különösen a páholyokban elhelyezkedett hölgyek festői öltözékeikkel elragadó képet nyújtottak.

Megjelent a férfivilág összes előkelősége s a hadsereg összes főisztjei, a kik élénken tapsolták „Bánk bán” főjelenetét, melynek előzenéjét a Vilmos-czred zenekara játszta tomboló tetszés közt.

Váradi Antal kis előjátéka különös melegséggel töltötte el a szíveket.

Minden egyes jelenet után felzúgott a tapsvihar és lelkesedés, mely alig akart elszűnni.

Előadás előtt és az alatt is több ezer ember tolongott a színház körül, lesve a felvonások közt alatt kiszivárgó hírekre.

Előadás után a közönség alig volt képes a sok ezernyi közönség sorai közt lakására távozni.

Késő éjjel is mindenütt erről a nagy eseményről folyt a beszéd.

A lelkesedés városszerte általános.

Felhívás előfizetésre.

Oktober elsejével ez év utolsó negyedére nyitunk előfizetést.

Kérjük azokat az olvasóinkat, kiknek október 1-én lejár az előfizetésük, szíveskedjenek az október—december hónapokra eső 4 frt előfizetési díjat mielőbb megküldeni, hogy a lapot továbbra is küldhessük.

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Egy évnegyedre 4 frt,
Egy hóra 1 frt 50 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 29.

Kik mennek Kolozsvárról Aradra? Az aradi rendezőség nem gondoskodott arról, hogy a vértanúk ünnepélyére szegényebb öreg honvédek számára díjtalan jegyek, a résztvenni szándékozó hazafiak részére pedig mérsékelt árú vasutijegyek eszközöltessenek ki s ebbeli intézkedésének hiánya csak tegnap előtt jutott köztudomásra. Ennek következtében a kolozsvári erkllye muzeu azonnal kérelmezett tagjai részére mérsékelt vasuti jegyekért. A kolozsvári honvédegyet is kért a tegnapi nap elküldött folyamodványával vasuti jegyeket a nagy idők tanui részére. Kérdés már most, hogy az idő rövidsége miatt ezek elintézhettek lesznek-e? Hogy a honvédek s a közönség min-

den körülmények között kényelmesen és a viszonyok szerint olcsón utazhasson, az erkllye muzeum a kolozsvári üzletvezetőséghez azzal a kéréssel járult, hogy a Kolozsvárról indulók részére külön III. osztályu (ch vagy Cm) kocsit bocsásson rendelkezésre, a mely kocsiban csak Aradra menők utazhatnak kik jelvényével is el lesznek látva s a mely III. oszt. kocsit Tövisen kapcsolják át az aradi vonalhoz, hogy kiszállani ne kelljen.

Az üzletvezetőség e kérést bizonyára készséggel fogja teljesíteni.

Hasonló kérést a brassói, a n.-szebeni, marosvásárhelyi s minden oly vidékbeli honvédegyletek intézhetnek, a honnan többen indulnak egy társaságban. Így kényelmesebben s olcsóbban tehetik meg az utat s a netán nyerendő kedvezményes jegyeket is használhatják e kocsikban.

A menetet így tervezik Kolozsvárról.

Indulás Kolozsvárról:

528. sz. személyvonattal okt. 5-én reg. 8:45
Tövisre érkezés 12:55
Tövistől tovább az 527. sz. szv. ind. d. u. 1:55
Innen tovább a 607. sz. v. ind. d. u. 2:00
Érkezés Aradra este 8:57
Az október 6-át Aradon töltik.

Indulás Aradról:

608. sz. személyvonattal okt. 7-én reg. 6:35
Tövisre érkezés d. u. 1:05
Tövistől tovább az 527. sz. szv. ind. d. u. 1:55
Kolozsvárra érkezés d. u. 5:24

Kolozsvárról, az aradi gyászünnepeken való részvételre ujjában jelentkezők: Mamicza János honvédegyletei pénztárnok, Tóthfalusi József, Majoros Albert, Schütz Sándor, Koleszár János.

Jókai kegyelele. Jókai Mór, a ki fiatal feleségével most boldog nászban van, azért nem feledkezik meg arról, hogy mivel tartozik, mint jó hazafi, az aradi vértanúk emlékezetének. A költő, a ki a napokban Rómában tartózkodott feleségével, innen levelet írt egyik budapesti barátjának, a melyben kéri, hogy rendeljen az ő nevében habékoszort az aradi vértanúk emlékére s hogy a koszoru szalgájára ezt írassa:

Jókai Mór az aradi hősöknek.

Jókaiék Rómában, a hol a Hotel Quirinalban szálltak meg, haza írt leveleikből ítéltve, igen kellemesen töltötték az időt s tisztelőitől és barátaitk részéről sok apró figyelemben volt részük. A költő és felesége, a kit Rómában is sokan lepte meg pompás virágbokrétaival, az olasz fővárosból a hét elején Nápolyba szándékozott utazni s innen hajónak Sziciliába

Szvacsina Géza, Kolozsvár város polgármestere pár nap óta Budapesten időzik, hogy a városi kölcsönök konverziója s más ügyekre vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyását kieszközölje. A polgármester ma éjjel érkezik vissza Kolozsvárra.

A zsuki versenyek. Az erdélyi-részi Falka Vadász Társ. által október hó 1-én rendezendő első lövészversenyek iránt az érdeklődés oly nagy, hogy az I. sorban levő páholyok már napjában lefoglaltak s a második sorban levő páholyok közül is már többet előjegyeztek. Mint értesülünk, a kerékpárosok egy nagyobb csapata is kirándul, kik d. e. 11 órakor indulnak a Trecsinterről, illetve a pénzügyi palota elől. A társulat a versenyter rendezésével is már teljesen elkészült, a nagy tribünát feldíszítette, az utakat rendbe hozatta. A pálya maga oly kitűnő, minő már évek óta nem volt, mivel csak a pár nap óta megszárt esőzés a talajt ruganyossá tette. A futamok közötti szünetek sem lesznek oly unalmasak, mint a mult évek, mikor is az országos gyász miatt a társulat igen helyesen tette, hogy nem tűrte meg a zenét. Az idén a szünetek alatt a híres bonczhidai zenekar fogja a közönséget szórakoztatni. Több oldalról tett kérdésre ezuttal is ismételjük, hogy a külön vonatkokhoz szóló vasuti jegyek egyuttal belépti állójegyek is és tribünjegyeket a vasuti jegy felmutatása mellett, 50 kr. ráfizetéssel, kizárólag a helyszíni pénztár árusít. A vasutijegyeket pedig a versenyek napjain már déli 11 órától kezdve árusítja az állomási pénztár.

Közvagyon rongálás. Kolozsvárt az ugnyezett arany-íjűség gyakran megonged magának ugnyezett éjjeli stikliket. A mi egyáltalán sem nem szép, sem nem helyes dolog. Nem tudni miféle elméletek nyomán többen abban a hitben élnek, hogy a közvagyon ily esetben büntetlenül rongálhatják, mert hát az egész művelet egy egyszerű „stikli”. Tegnapelőtt éjjel néhány tagja az ujjab nemzedékeknek azt a stiklit követte el, hogy a főtéri parkot körítő rács néhány darabját kiemelték s azt szőköztörták. A rendőrség, mint értesülünk, megindította a nyomozatot, s ujjab hír szerint rájöttek néhány „arany-fücskőre”. Eddig, ugy tudjuk, a rendőrség csak egyszerű kihágást s tán éppen csak rendzavazást látott az ilyen esetekben — és az ilyenekhez képest — enyhén bánt el a tettesekkel. Ugy halljuk azonban, hogy most már szigorúbban fognak eljárni az ilyen dolgokban. Az ugyanis, hogy

például valaki fölszedi a közpénzen épített rácsot, ez már nem egyszerű rendzavarás, mert ezt a büntető törvény *közvagyon rongálásnak* minősíti, s a rendőrség el van határozva arra, hogy hasonló esetekben az ügyet átteszi a kir. ügyészséghez, mert ez a cselekmény, mint ilyen, a kir. törvényszékek ügykörébe van utalva. Figyelmeztetjük tehát az ifjúságnak azt a bizonyára csekély töredékét, a mely az ilyen stiklik elkövetésében keresi örömet, hogy hasonló tettek elkövetésétől annál inkább tartózkodják, mert a törvény a közvagyonrongálás eseteire szigorú büntetést szab és igen szomorú volna az bárkire is, ha az éj leple alatt tán zavartalanul elkövetett ilyenű cselekedetek miatt kiszabandó büntetés egyik másik ifjunak az életpályáját akasztaná meg. Mert ilyen esetek is bekövetkezhetnek az ily természetű stiklik nyomán. Ezért óva intjük az ifjúságot, ne idézze fel ily könnyelműen maga fölé a büntető hatalom kezét s ha már stikliket csinál, maradjon meg azokon a határokon belül, a hová a büntető hatalom keze nem ér. Mert itt már a stikliből büncselekmény válik, a minek részesüléi éppen az ifjúságot senki sem óhajtja látni.

Csendzavarás. Az elmúlt éjjel pompás multságuk volt a r. kath. egyház-község főtéri palotáiba már beköltözött, valamint a Tivoli és a Szentegyház-utca elején lakó közönségnek. Ugyanis a Szentegyház-utca új részének aszfaltozásánál foglalkozó munkások éjjel 12 és 1 óra között oly iszonyatos zajjal tördelték az aszfalttáblákat, hogy a környéken lakók mind felriasztották az álmaikból, s figyelmeztetés daczára sem hagytak fel a botrányos rendzavarással. Talán nem ártana, ha a hatóság megmagyarázná a vállalkozónak, hogy ezt a tühetelen zajjal járó munkát ne végeztesse az éjjeli órákban, mert akkor az emberek aludni szoktak, s megkövetelhetik, hogy nyugalmutat senki meg ne zavarja. Ha gyorsan akar a vállalkozó végezni a dolgával, ám akkor alkalmazon nagyobb munkasort s foglalkoztassa őket a nappali és esti órákban, de ahhoz már nincs joga, hogy egész éjjel végeztesse azt az éktelen lármával járó munkát, a mely három utca lakóit risszítja fel az éjjeli nyugalomból, mert ez már kihágás számba megy, s a rendőrségtől elvárjuk, hogy e tekintetben metegye a kötelességét.

Az esti harangozás. Kolozsvárt az a szokás, hogy Szent-György naptól Szent-Mihály napig az összes r. kath. templomokban 8 órakor huzzák meg a harangokat az esti imádságra. Szent-Mihálytól Szent-György napig terjedő időben pedig esti 7 órakor. Tegnap, mint Szent-Mihály napjának előestéjén már hét órakor szóltak a harangok, s így tart egész Szent-György napig.

Szent-Mihály napja. A kolozsvári r. kath. plébánia templomban ma reggel ünnepélyes istentiszteletet tartottak abból az alkalomból, hogy ma volt a templom védőszentjének Szent-Mihály arkangyalnak a neve napja. Az Isteniszteleten a szokott segédlettel Biró Béla apátplébános pontifikált nagy számu ájtatoskodó közönség jelenlétében.

E. Kovács Gyula emlékére folytatlagosan a következő összegek lettek alulirt biz. pénztárnoknál befizetve:

Bölönyi József intendáns 100 frt. Bölönyi József gyűjtése: Ferencz József bragszai királyi főherceg 20 forint, gróf Keglevich Miklós 10 forint, gróf Keglevich György 10 forint, Borbély Gábor 10 frt, Glatz Antal 10 frt, dr. Dézsi Géza 10 frt, br. Lusinszky Etelka 10 frt, Eche-rolles Sándorné 5 frt, özv. gr. Pongrácz Ödöné 5 frt, Vadányi Jenő 5 frt, Léderer Dávidné 2 frt, Meskő Boldizsár 2 frt, Ländler Ferenczné 2 frt, Bognár Sándorné 1 frt, Berkovits Miklósné 1 frt, özv. Berkovits Miklósné 1 frt, Mr. Rees 1 frt, br. Atzél György 10 frt.

Összesen 116 frt.

Hadházy Sándor gyűjtése 49 frt, „Szatmár-megyeri Közlöny” szerk. 45 frt 86 kr., Pásztori János gyűjtése 20 frt 54 kr., Csóka Sándor színgyűjtő gyűjt. 12 frt 25 kr., Vass Imre gyűjtése M.-Lápos 8 frt 40 kr., Dr. Haller Károly gyűjtése 6 frt, br. Szentkoreszty Zsigmond gyűjt. 5 frt, özv. Szász Domokosné gyűjt. 5 frt, Jeney Lajos gyűjt. Kolozsvár 2 frt, Pénzügyi bizt. Gy.-Szt.-Miklós 2 frt 75 kr., MÁV. forgalmi főnöke Brassó 1 frt 50 kr., Pénzügyi bizt. gy. Csiksztereda 1 frt 20 kr., Harmitzky Károly gy. Nagyvárád 1 frt, Aszlán László 1 forint, Szontagh Zoltán Királyi gy. 1 frt, Csontos Olivér Marosvásárhely 1 frt, Pénzügy igazgatóság gy. Zilah 80 kr., Főszolgabíró gyűjtése Kékes 50 kr.

Összesen 378 frt 80 kr.

Eddig kimutatott összeg 841 frt 47 kr.

Főösszeg 1220 frt 27 kr.

Kolozsvárt, 1899. szept. 27-én.

Szeukla Ákos,
bizottsági pénztárnok.

Az új italmérési törvény. Az új italmérési törvény végrehajtásához kiadott miniszteri rendelet szerint a fűszeresek, szatócsok és vegyeskereskedők január 1-től fogva eltiltatnak minden néven nevezendő szeszes italoknak poharazásától és kimérésétől, a melyek literenkénti ára egy forintot alul van. Ez pedig annyit jelent, hogy az illető kereskedőtől a poharazás és kimérés joga teljesen megvonatik. Az utasításban foglalt ezen és más oly intézkedések orvoslása iránt, melyeket a kereskedők magukra nézve sérelmesnek tartanak, társulataik utján közös memorandummal fordulnak a pénzügyminiszterhez s e czélból országos értekezletet tartanak a fővárosban.

Tisztelgés egy iparos polgárnál Székely Mihály építőmestert, a kolozsvári iparosköröknek ezen közbecsülésben álló tagját névnapja alkalmából tegnap este kellemes meglepetésben részesítették. A derék iparos házánál ugyanis este a kőműves segédek zenegyűlének tagjai szerenádót rendeztek s értékes emléktárgyat adtak át. — Résztvett a tisztelgésnél a kőfaragó segédek dalegylete is, néhány szép dallal kedveskedve az ünnepeltnek, a ki meghatva köszönte meg a tisztelgők gyöngéd figyelmét.

A jegyző egylet gyűlése. A kolozsvármegyei jegyző egylet rendez őszi közgyűlését f. évi október hó 9-én délelőtt 9 órakor tartja meg a megyeház termében, melyre a jegyző urat tisztelettel meghívjuk. Tárgy: 1. Központi egylet leendő képviseltetése. 2. A központi körülmények és esetleges indítványok tárgyalása, utóbbiak 2 nappal előre bejelentendők. Az egylet elnöksége Gyaluban, 1899. évi szept. hó 28-án. Endes Lajos alelnök, Kántor József jegyző.

Marschalkó Tamás dr. egyetemi tanár lakását az új státusépülethe tette át.

A gyümölcsbort megadóztatása. A gyümölcsbort is tudvalevőleg meg szokás adóztatni. A fogyasztási adó bérlői kéri a közönséget, hogy a ki ilyen bort készített, jelentse be.

Dr. Schack Béla, a felsőbb kereskedelmi iskolák ujjanon kinevezett kir. főigazgatója — ki most a felügyelete alá helyezte kereskedelmi iskolák megvizsgálása czéljából körutat tesz — tegnap Kolozsvárra érkezett s az itteni felsőbb kereskedelmi iskolát s az ügymenetet megvizsgálta. A főigazgató tiszteletre a felsőbb kereskedelmi iskola tanári kara ma este a New-York szálló külön termében vacsorát rendez.

Kolozsvár, Deés, Nagybányai vasut bejárata. Ma van az ujjanon épült Deés-Zsibó-nagybányai vasutnak műtanrendőri bejárása. A bejárásón Bányk főmérnök van jelen. A szamosvölgyi vasut részéről az üzletigazgatóság több tisztviselői s a szamosvölgyi vasut részvénytársaság központi tagjai vannak jelen. Ha a bejárás rendjén a vas utat, műtanrendőri szempontból kifogástalannak találják, a pálya a közforgalomnak azonnal átadatik.

Hegedűs és a kerékpárosok. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter jóváhagyta a közös vasutigazgatói értekezletnek azt a határozatot, mely szerint a kerékpárokhoz tartozó actyen lámpák a viztartó kiirtése után bevethetők a személykocsikba és felhívta a m. kir. államvasutak igazgatóságát, mint az igazgatói értekezletben részes hazai vasutak ügyvivőjét, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg és ezeknek kellő kihirdetéséről gondoskodjék.

Eljegyzés. Horváth Gyula m. á. v. hivatalnok a kolozsvári üzletvezetőségnek eljegyezte Szeptember hó 28-án a legszükebb családi körben, Albert Irma kisasszonyt, Albert Domokos szamosfalvi birtokos bájos leányát.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és stárgöny-levelei.)

A szabadelvű párt gyűlése.

Budapest, szept. 29.

Az országgyűlési szabadelvű párt szombaton, f. hó 30-án este 7 órakor értekezletet tart, melyen a képviselőház több bizottságban hiányzó tagok fognak kijelöletni.

Pápay emlékiratai.

Budapest, szept. 29.

Néhány nappal ezelőtt az a hír járta be a lapokat, hogy egy bécsi kiadó megvette boldog emlékeztető Pápay István osztályfőnök családjától 20000 frtért az elhunyt emlékiratait, a melyek legközelebb német és magyar nyelven megfognak jelenni. A hír a mű tartalmára és historiai jelentőségére vonatkozó különféle czélzásokkal volt érdekesebbé téve, a mely állítólag annál mélyebb bepillantást enged az udvari életbe, mert Pápay osztályfőnök, mint első kabinettitkár több éven keresztül ő Felsége legbizalmasabb környezetéhez tartozott. Ezzel szemben illetékes oldalról arról értesülünk, hogy mind-ez nem egyéb vakmerő koholmány. Pápay István semminemű feljegyzést nem hagyott hátra és az elhunyt özvegye sokkal több kegyelettel őrzi boldogult férje emlékeit, semhogy hátrahagyott irományaiba idegeneknek betekintést engedne.

A belgrádi statárium.

Belgrád, szept. 29.

A rögtönítéti bíróság még mind folytatja a felségssértési bűmpert tárgyalását. Ujjabban ismét többeket elítéltek és pedig:

Veszmia tanár, volt minisztert két évi börtönnre.

Milevanovic, volt minisztert (ki Bécsben él) hat évi fegyházra.

Pasics a királlyal.

Belgrád, szept. 29.

Pasics volt miniszterelnök, kit a rögtönítéti bíróság 5 évi fegyházra ítelt s a kinek a király megkegyelmezett, ma Nisbe utazott audienciára az ott időző királyhoz.

Országgyűlés.

Budapest, szept. 29.

A Házban felolvasták Kossuth Ferencz indítványát:

Október 6-ikán felszázados fordulója lesz a vértanukhalálának.

Az egész nemzet készül leróni halás megemlékezés adóját.

Indítványozza, hogy képviseltesse magát a kormány egyik miniszterével Aradon; a Ház elnökei vezetésével küldöttséggel jelenjék meg Aradon és Budapesten; vonuljon ki a honvédség Aradra és Budapestre.

Zajos helyeslés szélsőbalon.

Napirend előtt Kossuth megemlékezik a Hentzi ünnepről, melyet tün-tetésnek mond a magyarok ellen.

Az ünnep jelentőségét — ugymond — emelte a honvédség kirendelése.

A katonaság nem lehet külön test az államban; megvan győződve, hogy a király fenkölt gondolkozása meggátolta volna az ünnepséget, ha felvilágosították.

Ó az ország színe előtt tiltakozik a merénylet ellen.

A felszólalásra Széll Kálmán válaszolt. Kijelentette, hogy a kormány felelős a nemzeti becsületért, de a harciban elesett harcosok emléke a szokásos katonai szertartással szenteltetett fel.

A honvédség a véderő kiegészítő része. Kéri, hogy ne szaggassák fel a beheggedt sebeket.

Zajos kiáltások: Mi is ezt akarjuk! Önök szaggatják fel!

Ezután Széll Kálmán bejelenti, hogy Lukács a jövő héten beterjeszti a budgetet; indítványozza, hogy hétfőn válasszák meg a delegációt és a kvótabizottságot.

Ugron Gábor tiltakozik a mult évi király általi kvótadöntés ellen, mely törvénytelen; előbb az országgyűléseknek kellett volna egyezkedni.

Rámutat az osztrák állapotokra. A 67-es alkotmány — ugymond — végromlás előtt áll, az alkotmány nélküli Ausztriával nem szabad egyezkedni.

Széll védi a kvóta-ügyben a királyi döntés érvényességét.

A többség az indítványt elfogadja. Szabó István, Feszty Béla interpellálnak még az árvíz ügyben.

Darányi kijelenti, hogy a kormány mindent megtesz a nyomor és a vész enyhítésére.

A király tizezer forintot adott a szerencsétleneknek.

Éljenzés.

Az ülés 12 órakor véget ért.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feladás szerkesztő és lapfajladonas:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Itt a világ vége!

Olvassuk! Olvassuk! Olvassuk!

Zug a vihar, jajgat a szél.
Kondor Kálmán már utra kél.
Tudom, ha e hirt halljátok,
Öt szívből megsírtjátok.
Mert hiszen hát egész nyáron,
Sok jót adott olesó áron.
A pártfogást nagy hálával,
Köszöni ez ódájával;
S tudatja, hogy vasárnapig —
Ötven fillér kilőitig
Passatuti és muskátily,
Bucsuzik a dinnye király!
Jőjjetek hát a „kasszával”,
Ha nem tudtok az „ájvájál.”
És sietve hordjátok szét,
A jó szőlőt, finom dinnyét.
„Hid-utczából” az „Angolból”
„Kondor Kálmán” raktárából.

Szegénysorsuak

ingyen fogtömés és foghuzásban

részesülnek

Kedden és szombaton d. u. 2—3 óráig

Külmonostor-utca 20. szám.

Dr. Hőncz Kálmán

egyet. m. tanár,

2—20

Sz. 2328—899. tkvi.

913. 3—3.

Hirdetmény.

Szentmária községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzésre és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás elrendelteként, ez azzal a felszólalással tétetik közhirrre:

1., hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1900. évi április hó 12-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújták be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében élni kívánnak, irásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt vagyis **1900. évi április hó 12. napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő telte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3., hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamáu történet bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik — ideértve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságokhoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi április hó 12. napjáig bezárólag** nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Hidalmás, 1899 szeptember 17-én.

A kir. járásbíróság telekkvi hatóságától.

Az eljáróbíró távol
Schopf Gyula
kir. bíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző ezennel közhirrre teszi, hogy Bernstein K. H. és fia budapesti decorateur cég megkeresése folytán, nevezett cég tulajdonát képező, a Kolozsvárt Főtéren levő „Európa“ (Kikakker féle) kávéháznak teljes berendezése, **folyo év szeptember hó 30-ik napján reggeli 8 órakor** egészben, vagy darabonként saját közbejöttével nyilvános árverésen, esetleg kikiáltási áron alul is — azonnali készpénzfizetés mellett elfog adadni.

Minden egyes vétel után III. fokozatu illeték bélyegben, vagy készpénzben vevő által lerovandó.

Kolozsvárt, 1899 szeptember 28-án.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Sz. 1354—99.

925. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbíróság 1899. évi Sp. II. 400/3 számú végzésével Dobál Antal ügyvéd által képviselt „Kolozsvári Népbank“ mint szövetkezet felperes részére 248 forint 79 kor. követelés s jlt. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől f. évi augusztus hó 31. napján lefoglalt és 812 forint becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbíróság V. II. 1089/2—899. számú végzésével az árverés elrendelteként, annak az alperesek lakásán Kolozsvárt, muzeum-utca 8. számú házban leendő megtartására határidőül **1899. évi október hó 9. napján délelőtti 9 órája** tűzetik ki, mikor a bírósággal lefoglalt butorok, zongora, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett, — szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Felhivatlak mindazok, kik az előírt végrehajtó ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni a bíróság tábláján kifüggesztést követő naptól számítatik.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztést követő naptól számítatik.
Kelt Kolozsvárt, 1899 évi szeptember hó 26. napján.

Pap Jenő
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 254—1899 vég.

926. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1899. évi 1374—99 P. számú végzése folytán dr. Papp József ügyvéd által képviselt „Kolozsvári Népbank“ mint szövetkezet felperes részére Márton Jakab és Bányai Mihály közleplaki lakosok alperesek ellen 95 forint követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől le a felül foglalt és 578 forint 50 korra becsült ingóságokra a hidalmási kir. járásbíróság 1899. évi V. 40/4 sz. végzésével a további eljárás elrendelteként, annak az alap és felül foglalt követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek Közleplak községben alperesek lakásán leendő megtartására határidőül 1899. évi október hó 3. napján délelőtti 10 órája tűzetik ki, mikor a bírósággal le és felül foglalt ingóságok m. p.: Márton Jakabnál: házi butor, függő lámpa, fali tükör és 2 drb. hám, valamint Bányai Mihálynál: 1 vas trieur, 1 fedéres ócska kocsi, 1 fatengelyű ígás szék, 2 drb. tehén és 2 drb. ökör tinó, 6 darab sertés és egy 20 elős lécezett törökbuza kashól álló ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Felhivatlak mindazok, kik az előírt végrehajtó ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, — hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölüllegére fognak utaltatni.

Kelt Hidalmáson, 1899 évi szeptember hó 19. napján.

Zs. Vitéz Caesar,
kir. bír. végrehajtó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy eddig sétatér-utczában levő

férfi-szabó üzletemet

Beltorda-utoza 1. szám alá helyeztem át.

Raktáron a legfinomabb bel- és külföldi szöveteket tartok, melynek megtekintésére a n. érd. közönséget tisztelettel meghívom.

A n. érd. közönség becses pártfogását továbbra is kérve maradok Kiváló tisztelettel

Moldován Miklós
férfi-szabó.

922. 2—5.

Verseny Áruház Kolozsvárt, Wesselényi Miklós (Hid-utca) 19. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Verseny-Áruházamat

Kolozsvárt, **Wesselényi Miklós (Hid) utoza 19. sz. a.** megnyitottam, hol minden szakmába vágó áruk u. m.: női ruha kelmék, kartonok, barkétok, kész női- és férfi fehérneműk, gallér és kézek, nyakkendők, zsebkendők, saját készítményű **paplanok és matrácok**, béléseműk és sok itt elő nem sorolt cikk **feltűnő olcsó határozott árban** kapható azonnali fizetés mellett.

Csakis jó minőségű árukat igyekszem tartani és mert nem hi-telezek — a hitelezéssel járó veszteségeknek nem vagyok kitéve, s adhatom áruimat **oly olcsón**, hogy a **versenyt** nemcsak **Kolozsvár** — de a **fővárossal** is kiállok.

Hirdetésem valódiságáról kérem a n. é. közönséget személyesen meggyőződni.

855. 6—6.

Teljes tisztelettel
Ábrahám Sándor.

Ujonnan berendezett üzlet Wesselényi Miklós (Hid-utca) 19. szám.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására juttatni, hogy folyó évi **október hó 1-től** kezdőleg Kolozsvárt Belközép-utca 46. sz. a. vendéglőhelyiséget

„Vendéglő a kék szőlőhöz“

név alatt átvettem s azt ugyancsak f. évi október 8-án meg is nyíltom.

Midőn ezt becses tudomásukra kívánom hozni, ígérem, hogy eddigi jóhírnévnek örvendő konyhából, ugy házhoz hordva, mint vendéglői helyiségemben jutányos árak mellett, reggeli, ebéd és vacsorával fogok a t. közönség rendelkezésére állani s főtörökvésem az leend, hogy ugy izletes ételek, mint tisztán kezelt italaikkal a nagyérdemű közönség pártfogását és támogatását kiérdemelhessem.

Mit kérve maradok a nagyérdemű közönségnek Kiváló tisztelettel

Placsintár Rudolf
a „Kék szőlő“-höz czimzett vendéglő tulajdonosa.

917. 3—4.

Csakis

Hazai

Ipart

pártoljuk!

FUCHS és SCHLICHTER.
• Budapest, VI. Jász-utca 7.

899. 2—6.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Sürgőnyczim: **Solymosy-gépgyár.**

Telephon 186.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő **gőzgépeket** a legújabb és legkisebb káros térrrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású **szivattyukat**, **sajtókat**, **teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket**, **gőz-kazánokat**, **vízi-kerekeket** és **turbinákat**; valamint mindenamú **gazdasági gépeket**, u. m.: **eséplőgépet**, **járgányokat**, **rostákat**, **Trileureket**, **szeccskavágókat** stb.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek **nagyban gyártott**

ekéinket,

lőnböző gazdasági, kereskedelmi és épület **öntvényeinket**, u. m.: **oszlopokat**, **csigalépcsőket** stb. stb.

Mindenamú gépek és géprészek **javitását** a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő jótállást vállalunk el.

151. 55 — *

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

796. 5—5 sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapesten, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: gép- és kézi sodronyfonatokat, tűskés sodronyt, pánthuzall, erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére **olcsó árak** mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyszintén szízes virággy- és gyeperkerítéseket és favédőkosarakat! Továbbá: a föld- és kavicsrostákat, szőlő-bogyozó rostákat, magtárlak-rostélyokat, szikrafogókat, gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választóhengerek új sodronyköppennyel való el-látását. Rostaszöveteket és fonatokat szelölőrostákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Tiszta kezelés!

Uj nagy kenyérsütőde!

a hol mindennap négyszer friss kenyér kapható. **jó barna (buza) kenyér 20, 40 és 60 kr.** darabonként.

Finom **czökös pesti kenyér 20, 30 és 40 kr.** darabonként.

— Súly szerint is kapható —

Kőfalsori szappany-utca 13. szám.

Angi Testvérek.

810. 7—10.

Tiszta kezelés!

Bérbe kiadó

1899. évi október hó 1-től Kolozsvárt **Nagy-utca 6. sz.** és **Nagyhid-utca 7. sz.** alatt levő szálloda, kávéház

◀ és étterem teljes berendezéssel együtt. ▶

Bővebbet a háztulajdonosnál Nagy-utca 6. szám alatt.

Ugyanott eladó!!!

3 utcára rugó felhold területű **házastelek**, a vashid közvetlen közelében, vasúti állomáshoz közel,

Felvilágosítással szolgál **Sallak Árpád** ur az „Ellenzék“ kiadóhivatalában naponta d. e. 11—12 óráig. 907. 5—6.

É r t e s í t é s !

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmege-elégedésre működő és a legdisztingváltabb ízlet is kielégítő butorraktáromban és műhelyemben ügyeim rendezéséhez szűkségűs rövid szünetet többen, kenyérszerzésére irányuló roszindulstu koholmányokkal ama híresztelésekre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalmomba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem válllok. Minthogy kiváló ízlesemről és pedans munkámról külföldön elismert nevemet megrontani másképen — p! versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésükkel kitüntetni, üzletemből e szünet alatt elszakljanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértetének tartozom e tendenciózus rágalmak demantálásával. A mit rietek is tenni ama tiszteletteljes kérés által, — hogy szíveskedjétek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontoság, tisztaság, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen ugy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állithatom, hogy ezentul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésképen teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításául.

Ezek után van szerencsém jól ismert cégemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becserélése tekintetéből. Ugyszintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő“ preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsas megrendelésüket kérve maradok kiváló tisztelettel

416.33 — *

Duchony János és fia.